

KRISTÍNA BRESTENSKÁ

TRI ÚDERY SRDCA

KRISTÍNA BRESTENSKÁ

TRI ÚDERY
SRDCA

KRISTÍNA BRESTENSKÁ

Tri údery srdca

Copyright © 2025 by Kristína Brestenská

Cover design © 2025 by Barbara Baloghová

Cover photo © by Jaroslav Blaminsky / Trevillion Images

Slovak edition © 2025 by IKAR, a.s.

Vydalo vydavateľstvo IKAR, a.s. – Slovenský spisovateľ,
Bratislava v roku 2025 ako svoju 2 568. publikáciu.

Zodpovedný redaktor Marek Zákopčan

Návrh obálky Barbara Baloghová

Prvé vydanie

Sadzba a zalomenie do strán DLX SLOVAKIA, s.r.o.

IKAR, a.s.

Miletičova 23, 821 09 Bratislava

www.ikar.sk | ikar@ikar.sk

ISBN 978-80-575-0363-7

*Venujem všetkým, pre ktorých
je každý úder srdca vzácny.
Predovšetkým Ivke.*

PROLÓG

Marec 1471

Snehová vločka tancovala vo víre chladného vzduchu, stúpala a klesala podľa vôle vetra, nepoznaná sila ju však ťahala nadol. Túžila spadnúť na premrznutú zem a vytvoriť spolu s ostatnými biely trblietavý koberec. Premeniť sa na čosi, čo ľuďom vyráža dych, čo ich naplňuje úžasom a zároveň im strpčuje život, no nebolo jej to dopriate...

Aurélia ju sledovala z okna komnaty, až kým sa úplne neroztopila v medenohnedých kaderách pokrútených vlhkosťou. Vlasý nezvyčajnej farby patrili mužovi, čo so svojou družinou práve vkročil na nádvorie Oravského hradu, krútili sa okolo jeho podlhovastej tváre ošľahanej mrazom a zakrývali mu temer celý krk.

Tohtoročná zima bola dlhá a nesmierne tuhá, držala sa Oravy ako nacicaný kliešť a na dlhé mesiace ich uväznila na hrade. Cez malú štrbinku v okenici, ktorú odchýlila, aby dovidela na nádvorie, k nej prenikal krutý chlad. Objala sa okolo pliec a hodila očkom na

vyrezávanú truhlicu ležiacu pred posteľou, na ktorej bola voľne pohodená tmavohnedá šuba, podšitá a olemovaná líščou kožušinou. Zvažovala, že si po ňu odbehne, no hneď tú myšlienku zavrhla. Má len niekoľko krátkych okamihov, aby sa naňho mohla dívať, potom vojde do hradu a dnes ho viac neužrie.

Skrehnutou dľaňou o čosi viac odchýlila oblok. Muž zoskočil z koňa, podal uzdu čeladníkovi a priкроčil k panstvu, ktoré ho vívalo navzdory nepriaznivému počasiu. Peter Komorovský, pán Oravského hradu, liptovský a oravský župan, jeho manželka Mária, dcéra Judita a verný priateľ a druh Štefan Lósonci. No ktosi tam chýbal...

Prehodili zopár slov, nakláňajúc sa k sebe, aby sa cez hlasné poryvy vetra počuli, a potom hosť zaostřil nahor ku skalnému bralu, no nie smerom, odkiaľ ho pozorovala. Nikdy nehládel jej smerom. Z takejto diaľky nedokázala rozpoznať farbu jeho očí, no sestra jej prezradila, že sú tmavé a hlboké ako nočná obloha. Vraj ešte muža s takým zradným a uhrančivým pohľadom nevidela. Vlasý ako meď, husté a zvlnené ako hriva, oči ako noc, v jeho výzore ľudia badali črty leva. No ktovie, či má aj udatné srdce...

O jeho odvahe a cti nevedela celkom nič, no jeho pôvod bol všetkým známy. Ako najmladší syn a zároveň menovec uhorského palatína Michala Orsága, najvplyvnejšieho šľachtica v krajine, bol závideniahodným ženíchom, a ak by na svete jestvovala spravodlivosť, sama Aurélia by ho zapýrená vítala pred bránou. Lenže spravodlivosť býva slepá voči tým, čo sa nenarodili pod šťastnou hviezdou.

Ich cesty sa pretli dávno pred ich stretnutím, no jediné rozhodnutie odklonilo smerovanie ich životov, najmä toho jej...

Prvýkrát ho tajne pozorovala minulý rok pred letom. Vkročil na Oravský hrad, chladne sa zoznámil so snúbenicou Juditou a zdržal sa len do druhého dňa. Zdalo sa jej, že odvtedy ešte zmužnel, aj keď sa mu nikdy neprizrela zblízka.

Zakrátko Peter Komorovský ukázal smerom k hradu. Michal Orság mimovoľne položil dľaň na rukoväť svojho meča a sklonil tvár pred výčinmi mrazivého vetra. Keď aj s družinou konečne vykročili k scho-disku v skale, spozorovala v jeho pohyboch upätosť. O chvíľu jej všetci zmizli z dohľadu a nádvorie spustlo.

Sklamanie ňou preniklo ako šíp. Chlad zachádzajúci až pod nechty ho zahnal k plápolajúcemu krbu a vare-nému vínu, sotva prekročil hradnú bránu, a doprial jej iba niekoľko úderov srdca, aby sa naňho mohla dívať aspoň z diaľky.

Skusmo vystrčila ruku z okna a na dľaň jej dopad-la trblietavá vložka. Vravelo sa, že snehová vložka sa udrží len na tom, kto má čistú dušu. Chvíľu odolávala teplu dlane, no napokon z nej zostala len kvapka vody.

Tvár jej zastrel mrak. Nie, jej duša nebola čistá ako ľadový cencúľ. Utkvelo v nej príliš veľa krívd a prive-ľa vzdoru... Vedela o svojich chybách a hriechoch, no napriek tomu sa nedokázala zmeniť. Zavše mala pocit, že je prekliata. Strávila hodiny modlitbami a postila sa prísnejšie než ktokoľvek iný, aby v sebe dokázala nájsť dostatok pokory, pokoja a veľkorysosti, no nikdy nie nadjho.

Zabuchla okno i okenicu, komnata sa ponorila do ponurého šera. Na stole blikotala dohárajúca svieca, ďalšie sliepňali na kozube. Usadila sa čo najbližšie k ohňu, zababušila sa do ovčích kožušín a vzala do rúk šubu, na ktorej bolo treba opraviť kožušinový lem. Potrebovala sa zamestnať, sústredená práca jej azda spúta i rozvírené myšlienky.

V citadele sa vznášali vábivé vône pripravovanej hostiny, v kuchyni nešetrili vzácnymi koreninami na dôležitého hosta. Bolo nemožné ignorovať hlad, keď jej vône plazivo vnikali až do nosa. Ona sa na hostine nesmie ukázať, a kým Michal Orság zotrvá na hrade, má zakázané vystrčiť čo i len nos zo svetlice. Na jednej strane si želala, aby čo najskôr odišiel a ona sa mohla opäť slobodne pohybovať, no v kútiku duše si pochaboprialala, aby zostal čo najdlhšie a ona mala ešte šancu ho aspoň zahliadnuť cez štrbinku okna.

Väzenkyňu z nej vo vlastnej komnate urobila macocha Mária Komorovská. A pán hradu len mávol rukou, aby mal od hašterivej manželky svätý pokoj a nemusel nepretržite počúvať jej prekáravé sťažnosti. Nebolo to prvýkrát, čo dal otec prednosť pokoju pod vlastnou strechou pred neustálymi výčitkami. Pred desiatimi rokmi lahostajne privolil, keď ju macocha poslala na dlhé roky na výchovu do kláštora, aby sa na ňu nemusela dívať a znášať jej prítomnosť.

Ako dieťa sa cítila nechcená a odstrčená, no ako mladá dievčina pochopila, že jej otec preukázal obrovskú službu. Všetko, čo vedela o živote a ľudskej добрôte, sa naučila práve v kláštore.

Keď sa citadelou rozľahli hlasné výkriky, pichla sa

ihlou do prsta a zatínajúc zuby šitie odložila. Hodnú chvíľu nepokojne merala krokmi svetlicu a potláčala hnev a krivdu, čo sa opäť rozpínali hlboko v jej vnútri ako korene pod zemou. Naposledy podišla k obloku a odchýlila okenicu. Hoci sa už zmrklo, jej oči priťahovala panenská bieloba, čo ticho a nezadržateľne pokrývala okolitú krajinu. Polia, lúky i hradné bralo zmizli pod záľahou snehu, ba i rieka, čo sa v jasnom svite slnka ligoce ako strieborná stuha, teraz šedivo splývala v snehovej chumelici.

Za iných okolností by sa výhľadom skutočne kochala, no v tejto chvíli čerstvý sneh znamenal, že sa palatínov syn iste zdrží na hrade dlhšie. Čudovala sa, že v takom nečase vôbec meral cestu. Muselo ho sem priviesť čosi vážne... Vari konečne... Myšlienka, ktorá jej vzápätí preletela myslou, jej zhorkla v ústach a prebudila v nej zdanlivo driemajúci vzdor.

Nie, neznesie byť zatvorená v komnate niekoľko dní... Udusila by sa v nej.

Michal si pretrel oči, štípali ho od dymu aj únavy. Prevrátil do seba tretiu čašu medoviny, ešte jedna a začne sa mu potkýnať jazyk a motať hlava. Hodovnú sieň zaplnili muži jeho skromného sprievodu a hradný pán už hodinu rozprával o zveri, ktorú bolo možné uloviť v jeho lesoch. No Michal mal neblahé tušenie, že v skutočnosti toľko rozpráva iba preto, lebo sa jeho hosť doteraz neodhodlal prezradiť dôvod svojej návštevy.

Michal sa v treskúcej zime neunúval na Oravu z vlastnej vôle, lež na príkaz svojho otca. Dcéra Petra Komorovského bola jeho snúbenicou, či sa mu to páčilo a či nie, pretože otec tak rozhodol, no sám by si ju za manželku nikdy nevyvolil.

Komorovského, pôvodom poľského šľachtica, považovali kráľ i uhorský palatín za nestáleho vojaka, ktorý môže byť náchylný riadiť sa heslom kam vietor, tam plášť. Oravského hradu sa zmocnil počas bojov o dedičstvo predošlého kráľa Ladislava Pohrobka a vlastnil ďalšie strategicky významné majetky na Orave a Lip-

tove. Zväzok jeho dcéry a palatínovho najmladšieho syna mal posilniť a upevniť jeho vernosť voči uhorskej korune.

Ale ako z toho vyšiel samotný Michal? Slúbili mu nevídanú krásavicu, no on mal zrejme iné meradlá než ostatní. Judita Komorovská v ňom nevzbudzovala vášň ani túžbu a po krátkom rozhovore s ňou sa uzniesol, že mu nebude po vôli ani jej povaha, no nič ho neodradilo väčšmi než jej úsmev. Medzera medzi zubami prebila akýkoľvek pôvab, ktorý by u nej mohol neskôr objaviť. Jeho mienku neovplyvnilo ani drahé oblečenie, v ktorom ho snúbenica privítala. Hlboký výstrih a prestrihy na rukávoch vzorovaného modrého damasku odhaľovali spodnú košeľu zdobenú perlami. Rovnaké perly sa ligotali na sieťke zo zlatých nití, ktorou mala stiahnuté tmavohnedé vlasy.

Otec mu jednoducho vyhadzoval na oči, že muž jeho postavenia musí u žien hľadať iné prednosti než nevídanú krásu. Jej otec je liptovský a oravský župan a jeden z najnebezpečnejších pánov severu Horného Uhorska. Mohla to byť stokrát pravda, no v tejto chvíli sa Michal cítil, akoby hlavou spočíval na kláte a katovi sa ani na tretí pokus nepodarilo oddeliť ju od tela. Po ničom netúžil väčšmi než po prudkom a presnom švihu naostrenej sekery, ktorá by ukončila toto utrpenie.

„Teší sa váš otec dobrému zdraviu?“ ozvala sa znenazdajky pani hradu, premeriavajúc si ho všetečným pohľadom.

„Uhorský palatín si sotva nájde čas na výdatný spánok,“ odvetil jej s povzdychom.

„U muža jeho postavenia a moci je to pochopi-

teľné,“ zanôtila Mária Komorovská s nacvičeným úsmevom.

„V skutočnosti som tu na jeho popud,“ rozhodol sa vyjsť s pravdou von a pobadal rumenec, ktorý sa náhle zjavil na tvári jeho snúbenice.

Matka Michalovi neraz zdôrazňovala šťastný fakt, že sa narodil ako štvrtý syn. Porovnávala ho s bratom Ladislavom, ktorý sa pripravoval zastať dôležitý úrad na kráľovskom dvore. No zotrávať v tieni a v službách samotného vladára bolo podľa nej skôr prekliatím než požehnaním. Hrozba vrtkavej priazne kráľa, mocenských hier a politických ambícií nútili Ladislava žiť v neustálom strehu a pod tlakom vonkajších neovplyvniteľných okolností. Michal si matku vážil, preto jej nikdy neodporoval a nezosmiešňoval jej názory, ale nedokázal si predstaviť horší osud pre uhorského šľachtica, než žiť bez akýchkoľvek ambícií a nezapísať sa skutkami do dejín kráľovstva.

Ešte ťažšie však bolo žiť v tieni otca, ktorý bol v mladosti rozhodný rytier a komorník na kráľovskom dvore, člen kráľovskej rady a jeden zo siedmich krajinských kapitánov. Za vlády Žigmunda Luxemburského zastával post pokladníka a kráľ mu za zásluhy daroval hrady a panstvá, ktoré k nim prináležali: Čachtice, Dobrá Voda, Šurany a Topoľčany. Mečom i peniazmi sa pričínal o to, aby z Horného Uhorska odišli aj poslední husiti. Za výnimočné zásluhy získal od uhorských panovníkov množstvo majetkov, ktoré jedného dňa pripadnú jeho štyrom synom. Ale Michal si svoje miesto pod slnkom túžil vybojovať sám, zaspával a prebúdzaľ sa s myšlienkou, že musí byť lepši

než bratia, a to v každom ohľade. Túžil otcovi dokázať, že i on je schopný a hodný toho, aby zastával významný post a aby mu zveril dôležité poslanie. No vonkoncom netúžil, aby ho vyslali práve na Oravský hrad, bez ohľadu na dôvod návštevy.

„Palatín je znepokojený náladou, ktorá v posledných mesiacoch zavládla v Uhorsku. Vyslal ma uistiť sa o vašej vernosti a oddanosti kráľovi Matejovi. Medzi veľmožmi sa totiž zdvíha vlna nespokojnosti voči kráľovej politike.“

V hodovnej sieni sa ako švihnutím biča rozhostilo napäté ticho, ktoré prelomil až sám Komorovský: „O mojej oddanosti kráľovi nemôže byť najmenších pochyb. Keby som mal menej zhovievavú povahu, mohla by ma daná otázka vskutku uraziť!“

Michal do seba prevrátil ďalší pohár medoviny. Cítil, že mu oťažievajú viečka aj nohy, no zmysly mal nanešťastie stále čulé. „Uhorského palatína vaše slová iste potešia.“

Peter Komorovský však neobozretne pokračoval: „Na druhej strane nespokojnosť, ktorú zapríčinil kráľov nedostatočný záujem o hrozbu na južných hraniciach krajiny, je pochopiteľná. Turkov neradno podceňovať. Vedel to aj kráľov otec, veľký vojvodca Ján Huňady.“

Michal na Komorovského flochol. „Nieкто by si vaše slová mohol vysvetliť ako počiatkový prejav zrady. Váš priateľ Štefan Lóšonci na vlastnej koži okúsil dôsledky rebélie proti kráľovi. Z niekdajšieho šľachtica a majetného muža je teraz len kapitán hradnej posádky.“

Štefan Lóšonci naňho nevraživo zagánil, no Komo-

rovský sa napriek jeho slovám usmial. „Načo hned také vášnivé obvinenia a urážlivé slová? Vari nemám právo vysloviť svoje obavy pred osmanskou hrozbou?“

Michal sa v duchu boril s otázkou, akú hru to s ním hrajú... Buď sú s kráľom, alebo proti nemu. Nič medzi tým nejestvuje. Počul o pánovi Oravského hradu, vraj bol v mladosti nesmierne krutý a zhýralý a rád si u mladých, nevinných panien uplatňoval právo prvej noci. V najskrytejšom kútiku duše si Michal prial, aby sa z Komorovského vykľul zradca a on nemusel dodržať dohodu a oženiť sa s jeho dcérou Juditou.

Mária Komorovská vytušiac, že sa v sieni schyluje k búrke, zaraz obrátila reč inam: „Ako dlho sa budeme môcť tešiť z vašej spoločnosti?“

„Zajtra s družinou odchádzam!“ odvrkol a vychutnal si sklamanie, ktoré sa v okamihu objavilo na tvári jeho snúbenice. Hlboko vnútri, kde prebýval jeho zdravý úsudok, si uvedomoval vlastnú krutosť, no nedokázal ju ovládať. Keby bola Judita aspoň zdržanlivejšia a nedávala tak okato najavo, ako po ňom baží. Každý muž má predsa väčšie potešenie zo samotného lovu než z úlovku, ktorý mu sám vojde do rany.

„V takomto nečase?“ zhrozila sa Mária Komorovská.

„Tá nekonečná zima nemôže trvať večne,“ prorokoval.

Peter Komorovský sa s chuťou pustil do pečenej husi a utierajúc si z brady masť, významne prehodil: „Potom môžeme očakávať, že ešte dnes konečne dohodneme dátum sobáša.“

Michal sa posmešne uškrnul a až po chvíli sa zhrozil, že to nevykonával len v duchu. Už nesmie vypíť ani

kvapku, lebo napokon vyriekne či urobí dačo, čím nasutku urazí hostiteľa. „Som zaviazaný neodkladnými povinnosťami, určenie dátumu musí ešte počkať.“

„Ak je tak,“ zakrúžil Komorovský pohárom a riadne si upil, „možno by sme mali sobáš odbaviť zajtra a na cestu sa vydáte o deň neskôr. I sneženie dovtedy celkom iste ustane. Odchádzalo by sa vám za povinnosťami ľahšie, ak by ste mali istotu, že vaša manželka už nosí pod srdcom vášho syna.“

Michal strelil očami na snúbenicu. Červenala sa ako kvet divého maku. Ničilo ho vedomie, že práve ona mu privedie na svet potomkov. „Nie,“ zamumlal. „K svojim povinnostiam pristupujem svedomito a s náležitou vážnosťou. Nič ma nesmie zdržať.“

Panna Judita po jeho slovách s hrmotom vstala od stola, a hoci sa ju matka snažila zadržať, urazene utiekla.

Michal dopil ďalší pohár. Navzdory tomu, že sa mu všetko rozmazávalo pred očami, všimol si, že k hradnému pánovi ktosi pristúpil. Muži si vymenili dve-tri slová a významne na seba pozreli.

Rozhovory i hra na hudobné nástroje mu splynuli v mätež zvukov, zamarilo sa mu, že prepychovo vyrezávané kreslo, do ktorého ho usadili, sa dalo do pohybu. Hoci videl nejasne a rozmazane, cítil na sebe vyčítavý pohľad panej hradu. Nemusel sa jej ani zadívať do tváre, aby uhádol, že ho v duchu preklína a prebodáva očami.

Neohrabane kývol, aby mu doliali medoviny, a vzápätí ju vydrúľal na jeden nádych. Už nech je z tohto pekla preč...

Drevené dosky ochodze boli na úsvite pokryté srieňom a nebezpečne klzké. Aurélia si stiahla rukavicu a štíhlou dlaňou prechádzala po drsnom kameni s popraskom čerstvého snehu. Unavenými očami sa zahľadela ponad cimburie na strmé bralo a zamrznutú rieku, ktorá ako stuha obtekala Oravský hrad.

Vstala, sotva všetky hviezdy zmizli z oblohy, a teplo sa obliekla. Nádejala sa, že po bujaro strávenej noci pri pijatike a hudbe nikto z pánov a najmä hostí nevstane z postele ešte pár hodín. Preto sa napriek výslovnému zákazu odvážila vyjsť na nádvorie a nadýchať sa čerstvého vzduchu. Po zvyšok dňa bude zavretá v zadebnenej komnate pri sviečkach.

Ladový vietor sa oprel do skál, prenikol cez štrbiny opevnenia a rozvial jej ľanové vlasy okolo pliec. Ak bola doteraz zvädnutá únavou, pretože zvuky zo siene doliehali celú noc až k jej ušiam a nedožičili jej odpočinku, chladný vzduch zabodávajúci do jej pokožky tisíce ihličiek ju vzpružil. Hlboko do tváre si stiahla kapucňu lemovanú kožušinou a začula tlmené kroky

strážcov, ktorí v treskúcej zime pochodovali hore-dolu po ochodzi, aby ne zamrzli. Len čo ju zočili, obaja ako na povel zastali.

„Chodte sa zahriať do tepla, kým vás vystriedajú oddýchnutí muži, budem strážiť ja,“ ponúkla sa s hanblivým úsmevom na perách.

Muži si vymenili výrečný pohľad. „Ak by to zistil Lósonci alebo váš otec...“ zakuvikal jeden z nich, no zaraz mu skočila do reči.

„Otec spí, všetci ešte spia, nik sa o tom nedozvie. Po takej mrazivej noci si zaslúžite konečne trochu tepla a medoviny.“

Po krátkom napätom prešľapovaní na mieste sa napokon vzdialenejší chlap bez slova pohol a cestou z ochodze sa k nemu pripojil aj druhý. Čím menej ľudí Auréliu uvidí, tým lepšie. Nemala by pravý pôžitok z chvíle slobody, ak by pri sebe cítila posádku.

Obzrela sa ponad plece na zadené okná hradu. Dojka, ktorá jej prakticky nahradila matku, ju od útleho detstva okrem mlieka nadávala i príbehmi o nešťastnej šľachtickej, ktorá zomrela v ukrutných bolestiach pre mužovu krutosť a odvtedy sa dvakrát do roka zjavuje na hrade ako biela pani. Zachvela sa pri predstave, že ju z prázdnych okien môže pozorovať čosi... neživé.

Od chrbta zachytila približujúce sa kroky. Preniklo ňou sklamanie. Čerstvá stráž prišla rýchlejšie, ako by si priala.

„Kto si?“ Hlboko posadený hlas, ktorý sa jej ešte nikdy neprihovoril.

Aurélia zažmurkala, telo jej stúplo. So zatajeným dy-

chom sa obrátila. Napriek krutému mrazu ju obľiala horúčosť. V šere svitanie rozpoznala tvár, na ktorú sa dosiaľ dívala len cez štrbinku okna. Ako to, že nespí? Ako mohol Najvyšší dopustiť, že ju pristihol jediný človek, pred ktorým sa musela stoj čo stoj skrývať? Dych sa jej zasekol v hrudi, očami blúdila po jeho tvári ako uhranutá.

Čím dlhšie mlčala, tým väčšmi sa mračil. „Niečo som sa pýtal,“ pripomenul sa povýšene.

Dopriala si čas, aby sa opäť dokázala plynule nadýchnuť, a navonok ľahostajne odvetila: „Nemal si tu byť.“

Zarazene sa poobzeral vôkol seba a vzápätí prikoval červené, unavené oči k jej tvári. Akoby skúmal každý jej detail, snažil sa v tieni kapucne rozpoznať jej črty, smotanovú pokožku, veľké zelené oči, vzdorovito klenutú bradu a možno i čosi viac. Prudko vydýchol, dych sa mu v chladnom vzduchu zrazil na paru. „A čo stráže, ktoré pred chvíľou svojvoľne opustili hradby ešte prv, než sa rozostavili čerstvé? Tiež tu nemali byť?“

„Všetci páni spia, prečo nie ty?“ obrátila nervózne reč inam, desiac sa, že spôsobí problémy i posádke hradu.

Prižmúril oči. Zvedavosť mal priam vrytú v tvári. „Odpoviem, keď odpovieš ty. Kto si?“

Navzdory tomu, že sama horela zvedavosťou, nemohla si viac dovoliť zotrvať na mieste a zhovárať sa s ním. Aj tých pár slov, čo spolu prehodili, ju môže vyjsť draho. Vykročila popri ňom, aby si na úzkej ochodzi prekliesnila cestu k schodisku a unikla pred jeho skúmvavým pohľadom, no pohotovo jej zahatal cestu. Z celej jeho bytosti priam prýštili sila a moc.

Podvedome o krok cúvla a pevnejšie si k telu pritiahla plášť. Ak zo splašených myšlienok rýchlo neupletie uveriteľnú lož, Mária Komorovská sa postará, aby trpko oľutovala, čo vykonala... Strelila očami na tmavé okná horného hradu, keď jej v hlave skrsol pochabý plán. „Nieкто ma volá prízrak, nieкто zase biela pani. Zjavujem sa len dvakrát do roka tomu, koho chcem varovať.“

Pridusene sa zasmial, no nebol to veselý smiech. „Pred čím chceš varovať mňa?“

Aurélia naprázdno prehltla. „Pred klamstvom... omylom... pred zlým rozhodnutím...“

Tvár mu stvrdla na kameň. „Stačilo už tých žartov, mne hlavu poverami nepomútiš. Odpovedz mi popravde, kto si a prečo som ťa tu dosiaľ nikdy nezazrel!“

„Možno si ma už zočil, ale vyzerala som inak, pretože si ma v tej chvíli inak videl,“ nedbalo mykla plecami, hoci sa vo vnútri chvela bážňou. Zachmúrene na ňu vyvaloval oči. Využila jeho zaváhanie a začala rozprávať stokrát počutý príbeh: „Pred vyše sto rokmi žil na hrade krutý magister, ktorý tyranizoval celé okolie. Bol to môj muž. Raz v opitosti a pre zábavu svojej družiny prikázal nešťastnej slúžke, aby mu do siene priniesla slnko. Vari sa dá zniesť slnko z oblohy?“ spýtala sa zhrozene a pokračovala: „Keď dievča bojazlivo odvetilo, že niečo také nie je možné, pán sa tak rozzúril, až chcel slúžku zabiť. Postavila som sa pred úbohé dievča, aby som ho chránila, a môj muž mi odťal ruku. Až keď celá sieň zamrela hrôzou, uvedomil si, čo vykonal, no už bolo neskoro ľutovať. Kým som v ukrutných bolestiach odišla z tohto sveta, odpusti-

la som mu. No manžel mal toho na rováši toľko, že sa chodím za spásu jeho skazenej duše modliť dodnes. Celú noc som na hrade odriekavala modlitby.“

Michal Orság na ňu hľadel, akoby sa boli obaja načisto pomiatli, potom tvrdo riekol: „Celú noc som oka nezažmúril, prechádzal som sa vonku v mrazivom vzduchu a okrem zavýjania meluzíny som nič iné nepočul.“

„Počuješ len to, čo počuť chceš, ako všetci!“ Z úst jej vyrážali obláčiky pary rovnako prudko ako slová. „Možno by si si mal napchať do uší voskové zátky, aby si bol hluchý voči všetkému, čo sa okolo teba deje, nielen v noci, ale i vo dne...“

Od hnevu sa mu rozšírili nozdry. „Na príznak si poriadne papuľnatá.“

„Môžem si robiť a hovoriť, čo sa mi zachce. Som dávno mŕtva, nič horšie sa mi už stať nemôže.“

„Dobre teda,“ súhlasne prikývol a trochu záhadne sa usmial.

Skutočnosť, že zacítila z jeho dychu sladkú medovinu, jej vliala do žíl nádej.

„Povedzme, že by som pripustil možnosť, že nie si skutočná. Zmizneš mi teraz spreď očí a rozplynieš sa ako hmla?“

„Nie, to nikdy nerobím,“ uzavrela vážne.

„Ako ma potom presvedčíš, že nie si skutočná?“ dobiedzal pobavene.

Oblizla si pery a sústredene mu hľadela do očí, akoby v nich dokázala nájsť záchranu, odpoveď na jeho vlastnú otázku. Zdali sa jej zakalené pijatikou, ešte aj teraz na úsvite. Koľko toho v noci vypil? Musí vziať

rozum do hrsti a využiť, že jeho myseľ nie je celkom jasná. „Vari skutočné ženy dokážu vyčítať osud z jediného pohľadu do očí?“

Pomaly pokrútil hlavou. „Ty to vari dokážeš?“

Aurélia sa narovnala, stišila rozbúrený dych a v myšlienkach snovala zo skúpych informácií príbeh, ktorému by mohol uveriť. Navzdory povýšeneckému správaniu sálalo z jeho hnedých očí teplo, ktoré jej vháňalo do líc horúcosť. Riskovala odhalenie a trest, no v kútiku duše jej rozhovor s ním spôsobil potešenie, prebúdzať ju k životu. „Vidím kňaza i nevestu s tmavými vlasmi a so smutnými očami. Už dlho stojí sama pred oltárom a čaká svojho milého, no ten stále nechodí, pretože je kruto ľahostajný voči citom svojej snúbenice.“

Spod pokrývky hlavy mu vytŕčali zvlnené vlasy siahajúce až po veľký kožušinový golier vrchného hnedého kabátca. Všimla si, ako mu na šlachovitom krku vystúpil ohryzok, keď namáhavo preglgol. Znenazdajky načiahol dlaň k jej tvári. Prudko sa uhla, aby na ňu nedosiahol. Stačil by jediný dotyk a zistil by, že je z mäsa a kostí rovnako ako on.

„To už nikdy viac nerob!“ sykla varovne. „Nikto sa ma nesmie dotknúť.“

Neodpovedal, len na ňu zísal ako uhranutý, zrenice sa mu čoraz viac rozširovali. V tej chvíli si uvedomila, že jej pri prudkom pohybe sklzla kapucňa a odhalila smotanovo bielu pleť a vodopád svetlých ľanových vlasov, ktorý až doposiaľ ukrýval plášť.

„Biela pani,“ šepol, pery sa mu sotva hýbali. „Teraz už začínam veriť, že nie si skutočná. Si môj sen?“

„Som len príznak. V snoch by sa ti mala zjavovať iná žena,“ vytkla mu spurne a opatrne o krok ustúpila. Lem jej šiat pri každom pohybe zotieral z ochodze bielu námrazu. Urobila ďalší krok vzad, on postúpil o krok k nej.

„Počkej ešte!“ zvolal, no už sa jej nesnažil dotknúť. „Čo ešte vidíš v mojich očiach?“

Jeho pohľad bol plný nepokoja. Bol tak blízko, že dokonca rozpoznala niekoľko nenápadných pieh na koreni jeho nosa i jamku na brade, ktorú už pokrývalo krátke strnisko.

Cítila, ako znútra horí, a líca jej už nesfarboval iba mráz. Tolkokrát si predstavovala, aké by to bolo, ak by stáli tvárou v tvár. Umárala sa otázkou, ako by na ňu hľadel, ak by pred neho smela predstúpiť...

Rozum jej radil utekať, kým verí, že je duch, kým môže vyviaznuť bez trestu, ale telo odmietalo poslúchať zdravý úsudok. Nedokázala by sa pohnúť z miesta, ani keby jej členky oblizovali pekelné plamene. Tento okamih sa už možno nikdy viac nezopakuje.

Zhlboka vtiahla do pľúc mrazivý vzduch, až ju nemilosrdne zaboľelo v hrudi. „V твоjich očiach je nesmierne odhodlanie,“ odriekala, srdce jej pritom bilo ako o život, „zároveň sú zastreté hnevom i pýchou. Vyslov predо mnou svoje najväčšie želanie, najtajnejšiu túžbu a ja ti vyjavím, či vidím v tvojom osude jej naplnenie.“

Hrozivo sa zachmúril, pery zovrel do prísnej linky. „Moje najtajnejšie želanie?“ odfrkol. „Môj otec je druhý najdôležitejší muž v kráľovstve, umom a mečom získal výsady, o akých sa iným môže len snívať.“

Ja chcem to isté! Túžim byť rovnako schopný politik i vojvodca, ktorý povedie armádu do víťazného boja, chcem slávu a kráľovo uznanie. Chcem otcovi dokázať, že som schopnejší než moji bratia a rovnako schopný ako on sám...“

Aurélia naprázdno otvorila ústa, úprimné priznanie ju šokovalo. Nikdy by neuhádla, že v ňom drieme toľká ctibažnosť. „Od slávy k pýche je veľmi krátka cesta,“ podotkla prorocky.

„Nestojím o poučanie! Chcem počuť, či sa mi to podarí dosiahnuť!“

Úzkostlivo premýšľala nad záhadne neurčitou odpoveďou, ktorá by ho dokázala ako-tak uspokojiť, keď spod ochodze začuli hlasy prichádzajúcich strážcov.

Roztriasla sa na celom tele. Musí sa stratiť, hneď! Křčovito si zodvihla podolok šiat, rukavica, ktorú si pred chvíľou sňala z ruky, spadla na zem. Obaja na ňu odrazu pozreli. Chcela sa po ňu zohnúť, no mala strach, že by sa jej opäť pokúsil dotknúť.

„Musím odísť, nie sme tu viac sami,“ chladne poznamenala. „Modlitby za spásu manželovej duše som vyslovila, je čas ísť. Neprenasleduj ma a nikoho sa na mňa nepýtaj, vysmiali by ťa ako blázna.“

Šikovne sa popri ňom prešmykla a zbehla z ochodze. Na schodoch sa zrazila so strážami. Nepovedala im ani slovo, rýchlo zišla na nádvorie. Nenašla odvahu obzrieť sa, no keď vystupovala po klzkom kamennom schodisku k citadele, cítila na chrbte uprený pohľad.